

ليکونکی : محمدحسن سویدن (Mohamad Hassan sweden).

[64]

منبع او دخیریدو نیته : کریدل «2023-04-13».

ژباړونکی : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

د روسی نوی بهرنی تگلاره : په نوي نړیوال نظم کي دمتحده ایالاتو «دبمن» سره مقابله .

Russia's new foreign policy : Confronting the US 'enemy' in a new world order

مسکو په دې وروستیو کې د بهرنی پالیسی مفکوره د امریکا سره د مقابلي په لور د پام وړ بدلون په گوته کوي، د غیر لويديځ هیوادونو سره اتحاد ته لومړیتوب ورکوي، او روسیه د ډیری قطبي نړی د ستنې په توګه موقعیت لري .

Moscow's recently released Concept of Foreign Policy reveals a significant shift towards confronting the US, prioritizing alliances with non-western countries, and positioning Russia as a pillar of the emerging multipolar world.

د کریدل پواسطه عکاسي

د روسیې د نوي بهرنی تگلارې له مخې امریکا په نړی کې د روسیې پر ضد د تیري کونکي سیاست "اصلي الهام کونکی، تنظیم کونکی او اجرا کونکی" او د روسیې فدراسیون امنیت او نړیوالې سولې ته د خطر اصلي سرچینه بلل کیري .

دغه اظهارات يا بيان د مارچ په 31، «**دولسمشر ولاديمير پوتين**» د روسيې د بهرنۍ پاليسۍ د مفکورې په اړه دي کوم چې هغه فرمان لاسليک کړ، چې د هيواد رسمي نړۍ ليد، گټې او اهداف په گوته کوي د 2023 مفهوم، د پخوانيو نسخو په پرتله چې په 1993، 2000، 2008، 2013 او 2016 کې خپور شوی، د لويديځ په وړاندې ډير دښمني لري او داسې حوالې لري چې د سړې جگړې دورې ته اشاره کوي.

د تمد نونو ټکر

د **21مې پېړۍ** په پيل کې، روسی سياستوال او اکادميکا نو د "روسي نړۍ" يا "روسي مير" اصطلاح کارول پيل کړل ترڅو د روسيې ژبې نړۍ کلتوري، تاريخي او ژبني اړيکو ته اشاره وکړي او د روسيې دکلتور وده او د ارزښتونو ساتنه وکړي .

په هر صورت، په نړيوال جيوپوليتيک شرايطو کې، دا مفکوره يو څه تناقض رامېنځته کړی . پداسې حال کې چې ځينې يې دا د روسيې ژبې او کلتور د ساتنې لپاره د يوې هڅې په توگه گوري، نور يې دا د روسيې د پام وړ نفوس لرونکي گاونډيو هيوادونو لکه اوکراين، بيلاروس او بالتیک هيوادونو باندې د سياسي نفوذ او کنترول لپاره د يوې وسيلې په توگه گوري . د روسيې په بهرنۍ پاليسۍ کې د ځواک وسيله يا دابزارو، خبرې کول دي .

په هر صورت، د روسيې د بهرنۍ پاليسۍ 2023 مفهوم د هيواد لومړنی رسمي سند دی چې د "روسي نړۍ" اصطلاح پکې شامله ده په اوکراين کې د جگړې له پيل راهيسې، د روسيې چارواکو او په ځانگړې توگه **ولسمشر پوتين**، په زياتيدونکې توگه د گډ تمدن، کلتوري او ايډيالوژيکي ارزښتونو په غوښتنه تمرکز کړی، چې د ليبراليزم او نورو تمدنونو ترمنځ جگړه يې جوړه کړی .

د روسيې اشرفيان په دې باور دي چې د يو بې ساري او خپلواک تمدن په توگه د دوی د هيواد بقا د يو قطبي نړۍ څخه د جيوپوليتيک بدلون ته اړتيا لري چې د متحده ايالاتو د تسلط استازيتوب کوي .

نوی مفکوره په کلتوري او ايډيالوژيکي فکتورونو ټينگار کوي، دا په گوته کوي چې د روسيې او لويديځ ترمنځ ټکر به ډير ايډيا لوژيکي شي، په ځانگړې توگه د نوي ليبراليزم رد کول د روسيې د بهرنۍ پاليسۍ بنسټ گرځيدلی .

تمه کيږي چې دا جنجال به نړيوال تاثيرات ولري، په شمول د لويديځې آسيا په شمول، چيري چې دا کيدای شي ملت پالني ته وده ورکړي - کوم چې د سعودي عربستان په څير په سيمه ايزو هيوادونو کې په وياړ سره وده کړي - چې په پايله کې کولی شي نورې شخړې لا زياتې کړي.

بېرته د سړې جگړې بيانې «لفاظي» ته:

د شوروي اتحاد له ړنگيد و راهيسې، د روسيې د بهرنۍ پاليسۍ مفکورې له لويديځ سره په "همکارۍ" ټينگار کړی، او بيا په ځانگړې توگه د امريکا سره، د مسکو لپاره د انديښني وړ مسلو په اړه - لکه د **ناتو** پراختيا - لکه څنگه چې د 2014 د روسيې نظامي نظريه کې ورڅخه يادونه شوې .

په هر صورت، د بهرنۍ پاليسۍ نوې مفکوره له دې تگلارې څخه د وتلو نښه کوي، د سړې جگړې د دورې جملو ته بيرته ستنيدل لکه "سوله ايز همغږي"، "ستراتيژيک مساوات"، او په ځانگړې

توگه، د متحده ایالاتو سره د "گنو توازن" تعقیب . د "ستراتیژیک ثبات او نړیوال امنیت لپاره د گډ ځانگړي مسؤلیت" پر بنسټ .

دا مفهوم هم د نړۍ ویش په دوه کمپونو کې بیا پیلوي: نوي استعماري دولتونه او د دوی متحدین غواړي د نړۍ نظم رامینځته کړي "د خپلو مقرراتو پر اساس" او "هغه هیوادونه چې د اوسني نړیوال نظم پر وړاندې بغاوت کوي".

روسیه هڅه کوي د هغو هیوادونو په منځ کې ځان د مشر په توگه وټاکي چې د امریکا د تسلط سره مخالف دي، او کار کوي چې "په شلمه پېړۍ کې استعماري سیستم له منځه یوسي او د نوي لویدیځ استعمار سره مقابله وکړي".

د غیر منسجم دولتونو د حرکت په څیر چې د سړي جگړې په جریان کې راڅرگند شو، کوم چې د یو بل په لگښت له یو گوند سره د یوځای کېدو څخه انکار وکړ، د سوینگ دولتونو وده په ځانگړي توگه په لویدیځه آسیا کې، چې د لویو هیوادونو سره خپلې اړیکې بیا ارزوي . د خپلو اهدافو د تعقیب لپاره د دوی تر منځ واکونه او د سیالی گټه پورته کول .

امریکا: د روسیې اصلي دښمن :

روسیې د امریکا متحده ایالات د دوی پر وړاندې د تیري کونکو سیاستونو اصلي محرک بللی دی . د بهرنۍ پالیسۍ په پخوانیو مفکورو کې، مسکو له واشنگتن سره د اړیکو په برخه کې محتاط ډیپلوماتیک خبرې اترې غوره کړې، د همکارۍ په ژورولو تمرکز کوي، او د "امریکايي غیر دوستانه پالیسۍ" یا "د اند بښني څرگندونه" په څیر اصطلاحات کاروي .

خو په اوکراین کې د روسیې او لویدیځ جگړې له پیل یو کال وروسته، مسکو اوس امریکا په کور دننه او بهر د خپل لومړي دښمن او گټو لپاره تر ټولو ستر گواښ اعلان کړی دی . له همدې امله دا یو لومړیتوب گرځیدلی چې "په نړیوالو چارو کې د متحده ایالاتو او نورو غیر دوستانه هیوادونو د تسلط پاتې شوني له منځه یوسي".

د هغه څه سره د مقابلي په شرایطو کې چې دا د لویدیځ برید په توگه گوري، روسیې خپله اراده اعلان کړه چې د نړیوال سویل هیوادونو سره د نوو استعماري اهدافو سره د مقابلي لپاره د غیر لویدیځ اتحاد جوړ کړي . پدې کې ممکن د ټولو موجودو وسیلو کارول شامل وي، په شمول د نظامي وسایلو، او د هغو هیوادونو ملاتړ چې غواړي د متحده ایالاتو له تسلط څخه لیرې خپل حاکمیت خوندي کړي

د واشنگتن لپاره د ځانگړي اندیښني وړ، د ملاتړ لپاره د مسکو د چمتووالي اعلان دی :

د لاتینې امریکا هیوادونه لږواله دي چې د متحده ایالاتو او د هغې د متحدینو څخه لیرې حاکمیت او خپلواکي خوندي کړي، په شمول د امنیت، نظامي او تخنیکي - نظامي همکاریو پیاوړتیا او پراختیا .

دا په متحده ایالاتو کې د فعالیتونو د زیاتوالي لپاره د ارادې د اعلان په توگه لیدل کېدی شي "په انگر کې،" که مناسب شرایط شتون ولري.

د روسیې په بهرنۍ پالیسۍ کې لویدیځ آسیا

په لویدیځه اسیا او شمالي افریقا کې، مسکو خپله اراده څرگنده کړې چې د سیمې د هیوادونو د ټاپوگا نو د یوځای کولو پر بنسټ د "هر اړخیز او پایښت لرونکي سیمه ایز امنیت سیستم" په جوړولو کار وکړي . دا په پراخه سیمه کې د سیمه ایز امنیت شبکې لپاره د خپلو سیمه ایزو متحدینو سره د نظامي او تخنیکي اړیکو د پیاوړتیا لپاره د متحده ایالاتو د هڅو په ځواب کې راځي .

تبر کال د سعودي عربستان په جده کې د GCC+3 په سر مشريزه کې د امریکا ولسمشر **جو بايډن** د دې لید له لارې بیا تینګار وکړ: "

د متحدو ایالتونو ژمنتیا چې په سیمه ایزه کچه د هوايي او توغندیو دفاعي جوړښت ته وده ورکړي او د غیر دولتي لوبغاړو لپاره د بی پیلوټه الوتکو سیستمونو او توغندیو د خپریدو سره مبارزه وکړي چې د سیمې سوله او امنیت ګواښي. روسیه غواړي چې په سیمه کې د یو اړخیز امنیتي سیستم له جوړولو څخه د واشنګټن مخه ونیسي چې د مسکو او د هغه د متحدینو د ګټو خلاف وي.

روسیه او "اسلامي نړی"

د پخوانیو نسخو څخه د پام وړ وتلو کې، د 2023 مفهوم د "منځني ختیځ [لویدیځې آسیا] کې د عیسویانو د ساتنې لپاره یوه حواله هم شامله ده. دا په روسیه کې د محافظه کارو خبرو اترو خپریدو او د ختیځ ارتودوکس کلیسا په شمول د روسیې پورې اړوند هر څه باندې د لویدیځ برید په اړه اندیښنو ته منسوب شوی. دا دریځ روسیه د ټولو هغو کسانو د مدافع په توګه وړاندې کوي چې د هغې نظرونه، لیدونه او باورونه شریکوي.

سربیره پردې، مفهوم د لومړي ځل لپاره د "منځني ختیځ" لرغونې اصطلاح "اسلامي نړی" سره ځای په ځای کوي، د څو قطبي سیستم د بنسټ ډبرې په توګه په کلتوري کثرتیت باندې د مسکو تینګار منعکس کوي. دغه مفهوم له ایران سره د بشپړې همکارۍ او اعتماد پراختیا ته لومړیتوب ورکوي، ورپسې له سوریې سره هر اړخیزه ملاتړ او له ترکیې، سعودي عربستان، مصر او د اسلامي همکاریو د سازمان (OIC) له نورو غړو هېوادونو سره د متقابلو ګټورو همکاريو ژورول دي. د پام وړ، د متحده اماراتو په مفهوم کې په جلا توګه یادونه نه ده شوې.

مسکو هم د خپلو متحدینو او شریکانو ملاتړ ته لومړیتوب ورکړی دی - د افریقایي هېوادونو په ګډون - د امنیت، نظامي او ټیکنالوژي په برخه کې د دوی ملاتړ ته د روسیې چمتووالي اعلانولو سره.

دا د روسیې د 2016 مفهوم سند څخه د پام وړ بدلون په ګوته کوي، چېرې چې افریقا یوازې په یوه پراګراف کې یادونه شوې پرځای یې، د 2023 مفهوم په افریقا باندې د "نړیوال پرمختګ ځانګړی او اغیزمن مرکز" په توګه تمرکز کوي چې د لویدیځ او د هغې "نوی استعماري پالیسی" لخوا ګواښل کېږي.

د روسیې څرګند برخلیک

نوی مفهوم هم سخت ځواک ته روښانه اشاره کوي، دا په ګوته کوي چې د روسیې بهرنی پالیسي به د ځواک په فکتور باندې ډیره تکیه وکړي، کوم چې د سختې نړیوالې سیالۍ په شرایطو کې ناګزیر لیدل کېږي.

په خپل کتاب "د تمدنونو ټکر" کې د امریکا د سیاسي علومو وتلی ساینس پوه **سامویل هنتینګټن** استدلال وکړ چې کلتوري او مذهبي توپيرونه به د سړې جګړې وروسته نړۍ کې د شخړو اصلي سرچینه وي. د پام وړ، مشهور روسی فیلسوف **ایوان ایلین** په دې باور و چې د روسیې ماموریت د تمدن او "بڼه" ساتنه ده چې د یو لوی مشر په جوړولو سره چې روسیه وژغوري او بد ته ماتې ورکړي. داسې ښکاري چې پوتین ځان د یو داسې مشر په توګه ګوري چې د روسیې د تمدن ساتنه کوي.

د روسیې د بهرنی پالیسی 2023 مفهوم لومړنی رسمي سند دی چې د اوکراین له جګړې وروسته خپور شوی د دولت عمومي لارښود تنظیموي. په دې کې واضح اعلامیه شامله ده چې امریکا دښمن دی او روسیه موخه لري چې د څو قطبي نړیوال نظم د ودې یوله ستونځه وي. بن ورځ، نور د کلمو کمول شتون نلري. مسکو چمتو دی چې د دښمن سره د مقابلي لپاره ټولې موجودې لارې وکاروي او خپلو اهدافو ته د رسیدو لپاره کار وکړي.

څوکرښي ددی مقالې دلیکونکی په اړه :

د RWTH آخن پوهنتون کې د عمومي میخانیک انستیتیوت کې د دوکتورا څیړني معاون د څو ساحي میخانیک څیړني ډلې برخه چې د سنتر شوي / غیر سنتر شوي پورس موادو ترمو - هایډرو میخانیکي ماډلینګ باندې تمرکز کوي. برسیره پردې، د ساینس پروګرامونو ماسټر (په انګلیسي کې تدریس کيږي) کې استاد.

----- په درناوی «15-04-2023»